شیرازه: درباره مجموعه کتاب‌های «تاریخ علم برای نوجوانان»

رویای از دست‌رفته

علیرضا امیرحاجبی

آیا می‌توان علم را بخشی از حوزه فرهنگ دانست و آیا فرهنگ بخشی از ساختار تمدنی در حوزه‌ای جغرافیایی است؟ چگونه می‌توان به پرسش‌هایی نظیر این پاسخ داد؟ و آیا لزومی به پاسخگویی در این زمینه وجود دارد؟ آیا بررسی سابقه فرهنگی و در نتیجه علمی یک تمدن مانند مصر، یونان و ایران می‌تواند به لحاظ عملی برای مردمان امروزی این سرزمین‌ها مفید باشد؟ با بررسی موقعیت کنونی هر کدام از کشورها و تمدن‌های بزرگ می‌توان به راحتی به این نتیجه رسید که سوابق تمدنی از جمله دستاوردهای علمی، هنری و فرهنگی نمی‌تواند دستمایه پیشرفت کنونی یک ملت شود. زیرا الگوهای پیشرفت و توسعه به شکل کلی تغییر کرده است. برای مثال ادبیات خودمان را در نظر بگیرید. بعد از بزرگانی چون سعدی، خیام، حافظ و معاصرین برجسته‌ای چون نیما، اخوان و هدایت امروز چه چیزی برای گفتن داریم؟ یا به فرانسه نگاه کنید با وجود مالارمه، بودلر، هوگو، آناتول فرانس، مارسل پروست و بسیاری دیگر از ادبای برجسته در حال حاضر ادبیات فرانسه در کجای منظومه فرهنگی جهان ایستاده است؟ بنگرید به معماری پیچیده و اندیشمندانه مصر باستان. هنری که آنقدر غیرقابل باور است که برخی از به اصطلاح کارشناسان دست‌هایی آسمانی را مسبب خلق اهرام دانسته‌اند. جنجال کتاب ارابه خدایان را یادتان هست؟ اما چگونه چیزی از ارزش‌های فرهنگی، علمی و هنری مصر برای مصریان امروز باقی نمانده؟ چگونه نشانه‌ای از هنر معماری ایران باستان و سپس معماری پیچیده و دلنشین صفوی در معماری امروز ایران وجود ندارد؟ پاسخ ساده است: هیچ الزامی نیست که یک تمدن میراث خود را به شکلی متناوب از این قرن به قرن دیگر برساند. وقفه‌های فرهنگی و علمی جایگاه ویژه‌ای در تاریخ‌نگاری ندارد. البته این باعث نشده که مورخان به سقوط یک تمدن نپردازند. اما موضوع وقفه‌ها و سکوت با سقوط تمدنی بسیار متفاوت است. بسیار محتمل است که تمدنی سقوط کند اما وقفه‌هایی در حوزه علم و هنرش پیدا نشود. همانطور که تمدنی مسیحی در دوران قرون وسطی با ظهور رنسانس نابود شد اما هنر قرون وسطایی به راه خود ادامه داد البته با کم و بیش تغییراتی. اما برخی از تمدن‌ها با سقوطشان همه چیزشان را به‌کلی از دست می‌دهند تا دوره‌ای که دوباره به بازشناسی بپردازند. مانند دوره کلاسیسیسم که ارجاعی بود به ارزش‌های یونانی در باب هویت انسان. تاریخ علم در هر کشور بخشی از تاریخ فرهنگی آن کشور است اما باید به شکلی مشروط به آن پرداخت. شرط آن این است که مورخ در دام چاله تجلیل‌های بی‌سر و ته از هیچ تمدنی سقوط نکند. اما هر حوزه تمدنی با حوزه‌های دیگر در ارتباط است. به‌طور مثال نمی‌توان نقش تمدن یونانی و هلنی را در شکوفایی تمدن ایران باستان نادیده گرفت یا تعامل درخشان تمدن اسلامی در اندلس با تمدن مسیحی قرون وسطی. هر چند که این دو تمدن در مراحلی از تاریخ به نبردهای خونین و ویرانگری با یکدیگر دست زدند اما تاثیر فراوانی نیز بر هم داشته‌اند که این تاثیر مستقیم را می‌توان در موسیقی و معماری جنوب اسپانیا یا همان آندلس به شکل محسوسی مشاهده کرد. در ارتباط دیگر حمله ویرانگر مغول‌ها به ایران باعث شده تا بخشی از میراث تمدنی چین و مغولی وارد معماری ایرانی شود که در آثار معماری و مینیاتور دوره سلجوقی و ایلخانی کاملا مشهود است. یعنی تمدن‌ها جزایر دورافتاده‌ای نیستند که به شکلی خودگردان و بدون تاثیرپذیری به پیشرفت خود ادامه دهند. مجموعه کتاب‌های تاریخ علم برای نوجوانان در چندین جلد به بررسی علم در حوزه‌های تمدنی مختلف می‌پردازد. نثر ساده و جالب توجه نویسندگان به همراه ترجمه خوب حسن سالاری به هر مخاطبی چه بزرگسال و چه نوجوان این اجازه را خواهد داد تا با تورق و مشاهده عکس‌ها و مدارک تصویری داستانی جالب توجه و آموزنده را پیگیری کند. مشکل اصلی کتاب چیزی نیست جز کیفیت چاپ آن که کمی باعث فاصله‌گیری مخاطب از موضوع می‌شود. از جمله بهترین این مجموعه تاریخ علم در اسلام و تاریخ علم در چین است که به لحاظ منطقی خط و ساختار صحیحی را داراست.

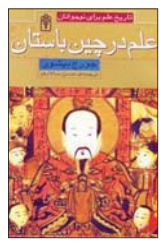

تاریخ علم برای نوجوانان
گروه مولفان
مترجم: حسن سالاری
ناشر: محراب قلم

ادبیات و تاریخ نوجوانان

نشر «قطره» به تازگی سه کتاب در رده سنی نوجوان و همه‌سالان منتشر کرده است. کتاب‌هایی در حوزه‌های تاریخ، زندگینامه و داستان که در ادامه مروری کوتاه بر این کتاب‌ها آمده است.

جنگ‌های جهانی به زبانی ساده

جنگ‌های جهانی اول و دوم
کامران فانی
چاپ اول: ۱۳۹۲
قیمت: ۴۵۰۰ تومان

«کامران فانی» در کتاب «جنگ‌های جهانی اول و دوم»، روند شکل‌گیری دو جنگ جهانی قرن بیستم را با زبانی ساده روایت کرده است. این کتاب به دلیل زبان ساده‌اش در رده سنی نوجوانان قرار گرفته اما می‌تواند برای گروه سنی بزرگسالان نیز به عنوان یک تاریخ مقدماتی و خلاصه مفید باشد. جنگ‌های جهانی اول و دوم به لحاظ گستردگی، شدت و شمار جنگجویان در تاریخ بی‌نظیر است. در بخش اول کتاب در این‌باره آمده است: «در طول این دو جنگ جهانی، ده‌ها میلیون انسان کشته و زخمی و ناپدید شدند یا از قحطی و گرسنگی و بیماری جان دادند. شهرها و روستاها ویران شدند و شط مواج و با عظمت تمدن، در گرداب مخوف جنگ فرو رفت. ولی با این دو جنگ چهره جهان نیز تغییر یافت، دنیای قدیم از میان رفت و دنیای جدید سربرافراشت، دنیایی که ما اکنون در آن زندگی می‌کنیم.»

داستان و سرگرمی

داستان‌هایی برای سرگرمی
جانی رداری
مترجم: چنگیز داورپناه
قیمت: ۸۵۰۰ تومان

«داستان‌هایی برای سرگرمی»، نوشته «جانی رداری» است که با ترجمه چنگیز داورپناه به فارسی منتشر شده است. این کتاب در رده سنی همه‌سالان نشر قطره، منتشر شده و شامل ۲۰ داستان است. جانی رداری از نویسندگان ایتالیایی است که در حوزه ادبیات کودک شناخته شده است و در سال ۱۹۷۰ جایزه هانس کریستین آندرسن را به دست آورده است. اما هریک از داستان‌های این کتاب دارای سه نوع «پایان» هستند. در ابتدای کتاب در توضیح این ویژگی داستان‌ها آمده است: «خواننده کتاب می‌تواند یکی از آنها را که بیش از همه می‌پسندد، برگزیند. همچنین، خواننده می‌تواند پایان‌های پیشنهادی نویسنده را نپسندد و خود پایانی بیافریند. اگر خواننده بخواهد از پایان داستان‌های پیشنهادی نویسنده، آگاه شود بخش آخر کتاب را ببیند، البته بی‌آنکه تحت‌تاثیر نظر نویسنده قرار بگیرد و حتما نظر نویسنده را بپسندد.»

سرگذشت یک نابغه

ادیسون
مایک ونزیا
مترجم: طاهره بهادران
چاپ اول: ۱۳۹۲
قیمت: ۴۵۰۰ تومان

«توماس ادیسون» از شناخته شده‌ترین و مهم‌ترین نوابغ تاریخ آمریکاست. کتاب «ادیسون»، زندگینامه خواندنی این مخترع مهم تاریخ است که برای کودکان و نوجوانان نوشته شده و همراه با عکس‌های زیادی درباره اختراعات و آزمایش‌های او است. نویسنده این کتاب «مایک ونزیا»ست و طاهره بهادران مترجم آن است. در این کتاب در معرفی ادیسون آمده است: «وی مخترع و تاجری بود که ایده‌ها و تولیداتش، جهان را پاکیزه‌تر، امن‌تر و زندگی را ساده‌تر کرد. والدین او مردمی عادی و عامی بودند که ثروتی نداشتند و او زمان زیادی را به مدرسه نرفت. مردم همیشه از این موضوع متحیرند که ادیسون چگونه به این موفقیت عظیم دست یافت. ادیسون در زمان کودکی زیاد دچار مشکل می‌شد و به نظر می‌رسید که توانایی یادگیری ندارد... توماس ادیسون، زمانی متولد شد که تکنولوژی با سرعت در حال پیشرفت بود، زمانی که اختراعات زیادی صورت می‌گرفت و مردم با اشتیاق خواهان پیشرفت‌های نو در موتورهای بخار، تلگراف، عکاسی و الکتریسیته بودند... کتاب حاضر، چگونگی زندگی توماس ادیسون را شرح می‌دهد و اطلاعاتی در مورد بعضی اختراعات، موفقیت‌ها و مشکلات او در اختیار ما می‌گذارد.»

پلیسی‌های خنده‌دار برای نوجوانان

مجموعه پنج کتابی «جو شرلوک»، داستان‌های نوجوانی به نام جو است که می‌خواهد به مانند شرلوک هلمز کارآگاه شود و معما حل کند. نویسنده این مجموعه، دیو کین، از زبان طنز برای روایت ماجراهای پلیسی جو شرلوک استفاده کرده است. مجموعه جو شرلوک، ماجراهای کودن‌ترین کارآگاه دنیاست: «لطفا فکر بد نکنید. جو شرلوک از آن نابغه‌های لوس و درسخوان نیست. در واقع اوضاعش توی مدرسه خیلی هم خراب است. او نه پیانو بلد است و نه کاراته. زور بازو هم ندارد و احتمالا خواهر کوچک‌ترش از او کلی داناتر و باهوش‌تر است. متاسفانه او از تاریکی هم می‌ترسد! اما خوشبختانه یک کار را خوب بلد است و به همین‌دلیل وقتی بزرگ شد از گرسنگی نخواهد مرد: او بلد است چطور معماهای بزرگ را حل کند. او یک جوجه کارآگاه است». این مجموعه با ترجمه کاوه شجاعی و توسط انتشارات چکه برای نوجوانان منتشر شده است. کاوه شجاعی، مترجم این مجموعه درباره شخصیت جو می‌گوید: «شرلوک مثل اکثر بچه‌هاست: درسش زیاد خوب نیست، دست‌وپاچلفتی است و از خیلی چیزها می‌ترسد، اما خب به همه چیزگیر می‌دهد و البته خوش‌شانس هم است چون خواهر باهوشی دارد که اکثر اوقات کمکش می‌کند. ماجراهای جوشرلوک هم ترسناک، هم پررمز و راز و هم خنده‌دار است.» او در هر یک از کتاب‌های این مجموعه قرار است یک معما را به سفارش دوستان یا همسایه‌هایش حل کند. در «پرونده شماره ۱»، با نام معمای خانه تسخیر شده، با تاریک شدن هوا، وقایع عجیب و مرموزی در خیابان «بیکر» اتفاق می‌افتد. به احتمال زیاد موجودی شیطانی خانه یکی از همسایه‌ها را تسخیر کرده و این جو شرلوک است که باید با این معما دست و پنجه نرم کند. در «پرونده شماره ۲»، با نام یک خرابکار در محله، بودارترین ماموریت کارآگاهی تاریخ اتفاق می‌افتد تا جایی که حتی شرلوک هلمز کبیر هم نمی‌توانست به این پرونده نزدیک شود. جو شرلوک، این بچه کارآگاه کمی دست‌وپا چلفتی این دفعه باید خیلی مراقب باشد تا پایش را روی مدرک جرم نگذارد. در «پرونده شماره ۳»، با نام الماس چشم میمونی گم‌شده، یک حلقه عروسی با الماسی به اندازه چشم یک میمون ناپدید شده و مساله این است که آیا می‌شود آن را به موقع پیدا کرد و عروس و داماد را نجات داد؟ در «پرونده شماره ۴»، با نام معمای مومیایی بی‌سر، سوال این است که چرا باید یک مومیایی چهارهزارساله را بدزدند؟ قاچاقچی‌های آثار باستانی در این توطئه دست دارند یا ماجرا به یک نفرین قدیمی مربوط است؟ در «پرونده شماره ۵»، با نام شاهکار ناپدید شده معلم هنر، یک نقاشی خیلی گرانقیمت را از موزه دزدیده‌اند. آیا دوربین‌های امنیتی عکس سارق را ثبت کرده‌اند؟ آیا مسوولان موزه اصلا می‌توانند به این بچه کارآگاه عجیب و غریب و گیج اطمینان کنند؟ مترجم مجموعه، دانش‌آموزان سال‌های آخر دبستان و دوران راهنمایی را مخاطبان مجموعه جو شرلوک می‌داند.

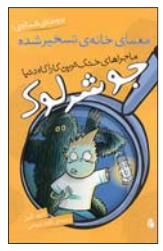

ماجراهای جو شرلوک خنگ‌ترین کارآگاه دنیا
دیو کین
مترجم: کاوه شجاعی
ناشر: چکه
چاپ اول: زمستان ۱۳۹۱

عطف کتاب

داستان‌های لئو لیونی و راز قلعه

موسسه نشر شهر، اخیرا مجموعه داستان‌های «لئو لیونی» را برای کودکان منتشر کرده است. مترجم این مجموعه غلامرضا امامی و تصاویر داستان‌ها هم کار خود لیونی است. در هرکدام از کتاب‌های این مجموعه، در قالب یک قصه، مفاهیمی به کودکان آموزش داده شده است؛ مفاهیمی که برخی از آنها اجتماعی و برخی مربوط به علومی از قبیل زیست‌شناسی و... هستند مثلا در اولین کتاب این مجموعه، با عنوان «یک تخم‌مرغ عجیب»، سه قورباغه با هم در جزیره‌ای زندگی می‌کنند. یک روز یکی از قورباغه‌ها به نام جسیکا، سنگی عجیب و غریب را پیدا می‌کند و به دو قورباغه دیگر نشانش می‌دهد. یکی از قورباغه‌ها فکر می‌کند این سنگ یک تخم‌مرغ است. البته سنگ تخم یک جانور است اما نه تخم‌مرغ. تخم که می‌شکند جانوری از آن بیرون می‌آید که قورباغه‌ها خیال می‌کنند جوجه است اما دست آخر با پیداشدن مادر جانور عجیب و غریب معلوم می‌شود که نام این جانور تمساح است. در دومین کتاب مجموعه داستان‌های لئو لیونی، کودکان با مفهوم مالکیت جمعی آشنا می‌شوند و یاد می‌گیرند که آنچه در طبیعت وجود دارد و قابل بهره‌برداری است متعلق به همه است نه متعلق به شخصی خاص. کتاب هفتم هم با عنوان «آبی کوچولو، زرد کوچولو»، مخصوص آموزش رنگ‌ها به کودکان است و شخصیت‌های این کتاب، رنگ‌ها هستند. «سفر کک و مک» و «سال پرکار»، از دیگر کتاب‌هایی است که موسسه نشر شهر از لئو لیونی منتشر کرده است. موسسه نشر شهر، همچنین کتابی را به نام «راز قلعه» منتشر کرده که نویسنده آن غلامرضا امامی و تصویرگرش حمیدرضا خواجه محمدی است و این کتاب هم، مخصوص کودکان است.

پرفروش‌ها

پرفروش‌های کودک و نوجوان در هفته‌ای که گذشت

ترجیح ترجمه

جواد ماه‌زاده

در هفته پیش و هفته‌های پیش‌تر، کتاب‌های ترجمه‌ای فروش بالاتری نسبت به کتاب‌های تالیفی داشته‌اند و اکثر مخاطبان ادبیات کودک و نوجوان، آثار خارجی را بر آثار ایرانی ترجیح داده‌اند. این موضوع البته اتفاق تازه‌ای نیست ولی هم گویای اندک‌شمار بودن کتاب‌های داخلی و هم نشانگر اقبال بیشتر مخاطبان به آثار خارجی است. در اینجا بعضی از پرفروش‌های بازار ادبیات کودک و نوجوان را در هفته گذشته مرور می‌کنیم.

حکایت‌های فلسفی

چگونه می‌توان از دل مفاهیم فلسفی، حکایاتی جذاب برای بچه‌ها استخراج کرد تا هم از آن لذت ببرند و هم معنی گزاره‌های فلسفی را دریابند. کتاب «حکایت‌های فلسفی» به سراغ حکایات و روایاتی رفته که مایه‌های فلسفی دارند و مخاطب خود را با پرسش‌ها، تفکرها و تردیدهای فیلسوفانه آشنا می‌کند. این کتاب حکایت‌هایی را از هر سوی عالم انتخاب کرده و با زبانی ساده و روان برای بچه‌ها تعریف کرده است. آنچه در انتها دستگیر مخاطب می‌شود، هم قصه است و هم نوعی نگاه متفاوت و سوال‌برانگیز. میشل پیکمال نویسنده کتاب، خود زمانی معلم مدرسه بوده و سعی کرده است در انتخاب و روایت حکایت‌ها به گونه‌ای عمل کند که بذر پرسش را در ذهن مخاطبش بکارد. این کتاب تاکنون به بیش از ۱۰ زبان ترجمه شده است. انتشارات آفرینگان هم این اثر را با ترجمه مهدی ضرغامیان، در ۱۴۳صفحه در قطع پالتویی منتشر کرده است.

بابابزرگ سبیل موکتی

یکی از رمان‌های ایرانی که طی هفته‌های گذشته، جای خود را میان خوانندگان نوجوان پیدا کرده و به کتابی پرفروش تبدیل شده، «بابابزرگ سبیل موکتی» نوشته علی‌اصغر سیدآبادی است. سیدآبادی که در زمینه‌های مختلف شعر، داستان و پژوهشگری ادبیات کودک و نوجوان فعالیت می‌کند، مخاطب امروزی را خوب می‌شناسد و داستان‌هایش را براساس نیازها و روحیات نسل جدید بچه‌ها می‌نویسد. شخصیت‌های او شیرین و جذاب هستند و نگاهشان به بزرگترها و دنیای آنها آمیزه‌ای از تخیل و واقع‌بینی است. نویسنده در این رمان، فانتزی و واقعیت را در کنار هم آورده و مخاطبش را با راوی نوجوان داستان همراه می‌کند. اخیرا کتاب «قصه‌های شیرین مغزدار» علی‌اصغر سیدآبادی به فهرست کلاغ سفید کتابخانه مونیخ راه یافته است. «بابابزرگ سبیل موکتی» در ۲۶۸صفحه از سوی نشر افق منتشر شده است.

رفیق مثل غارنشین‌ها نباش! با کلاس باش

کتابی است از مجموعه «با خنده یاد بگیر» که انتشارات ایران‌بان منتشر می‌کند. یک فروشنده در فروشگاه مرکزی شهرکتاب می‌گوید: «فروش این کتاب طی یک هفته خیره‌کننده بوده و به محض اینکه نسخه‌های کتاب را روی میز تازه‌ها قرار می‌دهیم، باید فکری برای تهیه و آوردن نسخه‌های بعدی کنیم.» این کتاب با زبان شوخی و طنز، عادات و رفتارهای زننده را به بچه‌ها گوشزد می‌کند و با زبانی رک و ساده به آنها می‌گوید اگر فلان رفتار یا اخلاق ناجور را کنار نگذارند، روی انسان‌های غارنشین را سفید کرده‌اند. خواندن کتاب حتی برای بزرگ‌ترها هم شیرین است و آنها هم می‌توانند لحظه‌های خوش و بامزه‌ای را با این کتاب لاغر و مصور بگذرانند. این کتاب دارای نقشه راه هم هست تا بچه‌ها بتوانند احساس و عواطف خود را کنترل کنند، خشمگین نشوند، راه‌حل‌های خوبی برای مشکلاتشان بیابند و آسایش بیشتری برای خود و اطرافیانشان فراهم کنند. نویسنده کتاب الیزابت وردیک است و ژاله نوینی آن را ترجمه کرده است.

خیابان وحشت

بعضی وقت‌ها اسم یک کتاب کافی است تا بخشی از فروش آن را تضمین کند. البته برعکس آن هم هست و اسم برخی کتاب‌ها می‌تواند فروش یک کتاب خوب را تنزل دهد. «خیابان وحشت» از آن دست آثاری است که چشم مشتاقان ادبیات وحشت را گرفته و آن را پرفروش کرده است. این مجموعه شامل رمان‌هایی است برای نوجوانان، با فضایی فانتزی، کمدی و ترسناک. درواقع داستان کتاب این فرصت را به مخاطب می‌دهد تا لحظات متفاوتی را تجربه کند و صرفا دنبال کننده یک داستان دلهره‌آور نباشد. خیابان وحشت عنوان این مجموعه است که تونی دونبوند، نویسنده انگلیسی، نوشته و حبیب‌الله لزگی ترجمه‌اش کرده است. داستانی است که خواننده را به فضاهای وهمناک عمارت‌های قدیمی می‌برد و سایه‌های اشباح، اسکلت‌ها و ترس‌های گوناگون را در فضایی آمیخته با کمدی و فانتزی پیش چشم خواننده زنده می‌کند. این مجموعه را موسسه نشر و تحقیقات ذکر (کتاب‌های قاصدک) منتشر می‌کند.

عالیجناب پنجشنبه

باز هم قلعه‌ها و عمارت‌های قدیمی و موجودات مرموز و ناشناخته. بخش مهمی از آثار پرفروش این روزهای بازار کتاب نوجوان را کتاب‌های وحشت تشکیل می‌دهند و ناشران نیز برای تهیه و ترجمه اینگونه کتاب‌ها از یکدیگر پیشی می‌گیرند. «عالیجناب پنجشنبه» یکی از ده‌ها رمانی است که به‌تازگی منتشر شده و با طرح جلد خوفناک و رازآلودی که دارد، توانسته پسران نوجوان را اسیر سحر ادبیات وحشت کند. این چهارمین کتاب از مجموعه هفت‌گانه کلیدهای پادشاهی است که بازهم متعلق به ادبیات انگلستان است. می‌توان گفت منبع اصلی داستان‌های وحشتی که این سال‌ها فضای ادبیات نوجوان ایران را تحت‌تاثیر قرار داده، ادبیات انگلستان است که هنوز به‌دنبال خلق موقعیت‌های قرن نوزدهمی و رویارو کردن انسان‌های امروزی با مکان‌های غریب و متروک و اتفاقات جادویی است. نویسنده این مجموعه گارت نیکس است، مریم رفیعی آن را ترجمه و انتشارات بهنام در ۳۰۹صفحه منتشر کرده است.

جدول ۱۷۲۳

افقی:
۱ - از رنگ‌ها - مرحوم ۲ - غار بعثت - کنایه از قوی - هوو ۳ - خوش قد و قامت - مغناطیس - آرامگاه فردوسی ۴ - کراهت‌داشتن - نوعی وام - اسب ترک ۵ - از جنس نمد - مشک - دعوی‌کردن ۶ - از ارتفاعات کرمانشاه - نشانی - جانشین ۷ - دست عرب - ستاره - سال اسب ۸ - قوت لایموت - علامت مال‌التجاره - گریبان - لقب علمای یهودی ۹ - محفل دوستانه - پول کره - منقار کوتاه ۱۰ - تازه و جدید - محافظین ویژه - آیینه ۱۱ - باخبر - عضو صورت - نان کلفت ۱۲ - دریا - فحش - پوشاک سر ۱۳ - جمع منت‌ها - به آرزو رسیده - وضع بدن با حرکت رو به جلو و چرخش در کشتی ۱۴ - کاسه بزرگ چوبین - فیلمی از رضا گنجی - همراه هرج می‌آید ۱۵ - آماده - نوعی غسل

عمودی:
۱ - ساکن بیابان - دارایی کسی ۲ - پرهیزگاری -بانوی فرانسوی - بی‌اسم ونشان ۳ - شوفر - جمع نجیب - از شهرهای استان سرسبز مازندران ۴ - تریاک - روزه هندوها - درون دهان ۵ - ترمز چهارپا - رودی در فرانسه - گستاخ - کالای دست اول ۶ - جمله‌های قرآنی -هیات معتمدین مساجد - اندازه عرض در طول ۷ - رفیق مشهدی - چهره - لال - گروه ۸ - به زنجیر بسته - سرداری ۹ - خیابان - جهت - پروردگار - به‌جاآوردن عهدو پیمان ۱۰ - بخت برگشتگی - از حبوب آشی - چهارچوب ۱۱ - خاندان - اسفناج روسی - آزاد و رها - پارچه کهنه ۱۲ - سطح - لقب امام علی النقی (ع) - چنین خانه‌ای قابل سکونت نیست ۱۳ - میان - شجاع - هدایتگر ۱۴ - اقسام - کشور آسیایی- خواندنی محصلین ۱۵ - نیزار - سنجیدگی در سخن و دقت درآن

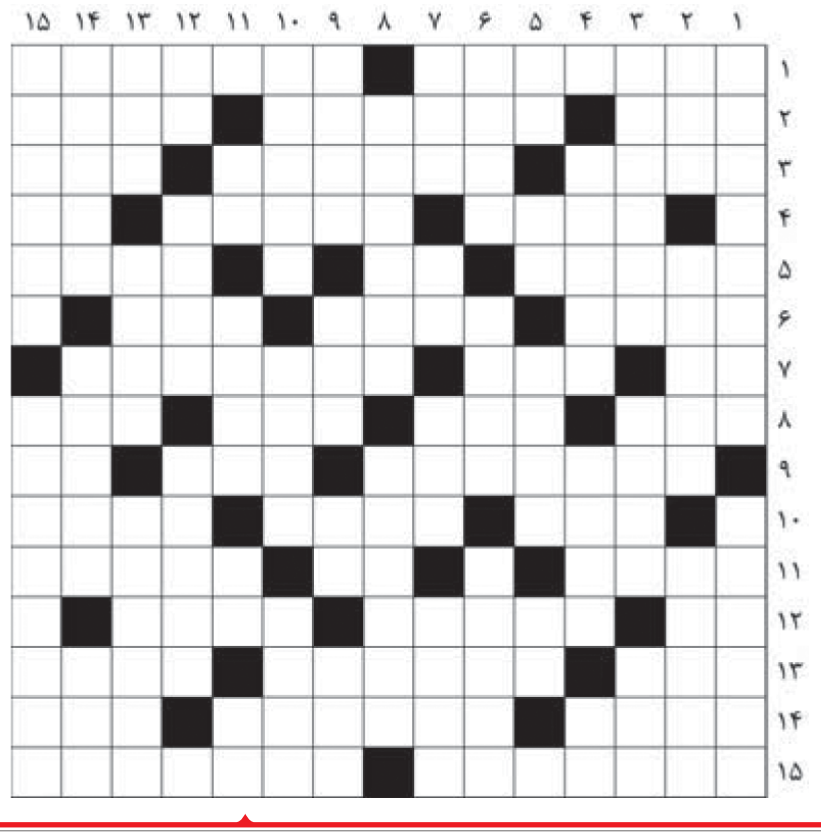

جدول ۱۷۲۲

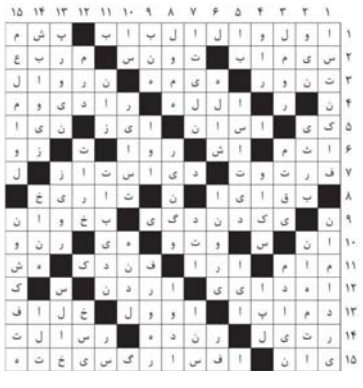

قانون‌های حل جدول سودوکو:
۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.
۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

سودوکو سخت ۳۷۵

۷		۴	۱		۳			
۳		۵	۴		۲			
	۶			۸		۷	۴	
		۶	۵		۸	۴		
	۱		۲		۷			
	۲				۱		۳	
	۵	۷				۶		
		۹		۲				
			۸		۶			۹

حل سودوکو سخت

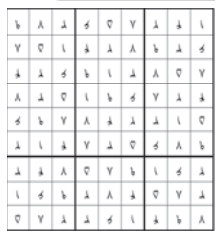

سودوکو
سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

سودوکو ۷۲۶

۶	۵		۹		۸			
۴	۹			۱		۸		۷
	۳	۱	۴	۷		۲		
		۹	۲			۷		۴
۷	۴	۳	۶					
	۱		۵	۴		۳		
	۸			۵		۶	۷	۲
			۸				۳	
	۲	۵		۶			۱	

حل سودوکو ۷۲۵

۱	۶	۸	۳	۴	۵	۷	۲	۹
۹	۴	۵	۷	۲	۱	۳	۶	۸
۷	۳	۲	۹	۸	۶	۵	۴	۱
۴	۷	۹	۵	۱	۸	۲	۳	۶
۸	۱	۶	۴	۳	۲	۹	۵	۷
۲	۵	۳	۶	۷	۹	۸	۱	۴
۵	۲	۴	۸	۶	۷	۱	۹	۳
۶	۸	۱	۲	۹	۳	۴	۷	۵
۳	۹	۷	۱	۵	۴	۶	۸	۲